

Leeftijd van nestjongen exact aangeven in POOT04 *Jan de Jong*

Op de jaarlijkse ringersdag in Arnhem heb ik in de pauzes onder een aantal (10) 'pulliringers' de vraag gesteld of ze wel eens gebruik maakten van de mogelijkheid in het programma POOT04 om de leeftijd van de nestjongen exact aan te geven.

Van de antwoorden ben ik behoorlijk geschrokken. Van de tien 'pulliringers' waren er maar drie die wisten hoe het moest, twee van de drie waren tevens ook nog boeren-zwaluwringers (project). Op mijn terugweg naar huis heb ik me dan ook afgevraagd hoe dit nu zo kon. Was het toeval of wordt er inderdaad maar weinig van leeftijden bij nestjongen genoteerd. Opmerkelijk in de gesprekken met mijn ringcollega's was dat ze verder wel in veel gevallen de biometrie van de nestjongen vastlegden, maar hier geen consequenties aan verbonden. Heden ten dage is er al zoveel gepubliceerd over kuikenbiometrie dat we bij veel soorten de leeftijden (soms ook de sexe) van nestjongen kunnen vaststellen.

Vanaf 1-1-1993 is het al mogelijk om de leeftijden van nestjongen exact in POOT04 aan te geven. Uit een test blijkt dat enorm veel ringers, zowel beroeps als amateur, dit nog steeds niet doen. Als we als ringers en onderzoekers het niveau van ons verzameld materiaal op peil willen houden (*brengen, red.*) in de databank van de Ringcentrale, dan is het duidelijk dat er bij geringde pulli ook nauwkeurige informatie over hun leeftijd moet worden opgeslagen.

Willen we het gebruik van 'onze' databank bevorderen dan is het noodzakelijk dat we als ringers ieder afzonderlijk ook meewerken om het niveau van de verzamelde ringgegevens naar een hoger peil te brengen, anders bestaat de kans dat de interesse voor gegevens uit de databank van de Nederlandse Ringcentrale afneemt.

Willen we naast de leeftijden van nestjongen nog meer informatie (biometrie) aan de Ringcentrale opgeven dan is er de mogelijkheid van het invoeren van de gegevens in een project-file. Deze project-file [in POOT04] kan men zelf naar believen aanpassen. Het grote voordeel is dat men de dataset kan aanvullen met allerlei biometrische gegevens. De keus voor de te nemen maten kan per soort verschillen. Indien biometrische informatie moet worden gebruikt (door Ringcentrale of anders) kan men deze uit de database halen (kopiëren).

Werkwijze

Bij invoeren van leeftijden van kuikens gebruiken we de volgende invoervelden:

DATUM →	Kies met <F10>*... uur van ringen
STATUS	Kies met <F10>.... aantal levende pulli
BIOMETRIE	Kies met <F10>.... leeftijd van pulli (drie dagen periode)
KLEED	Kies met <F10>.... exacte leeftijd (dag uit de driedaagse periode)
GEZIN	met het + teken en een cijfer legt de relatie tussen nestjongen

* <F10>: kies een mogelijkheid uit de lijst die steeds na <F10> verschijnt, door met de pijltjestoets omhoog of omlaag te gaan.

De leeftijd van nestjongen kan in POOT04 opgegeven worden van de 1e tot en met de 72ste levensdag. Onderstaand voorbeeld illustreert hoe de exacte leeftijd in POOT04 kan worden vastgelegd: stel je ringt een nest kieviten van 4 pulli te Joure, lokatie (AmCo 184556, Atlasblok 1141) op 200697 tussen 09.10 en 09.30 uur. Aan de hand van biometrische gegevens of een nestkaart, is de leeftijd vastgesteld op 11 dagen, je legt aan de ringen Arnhem 1.120.490-93.

De invoer gaat als volgt:

- open POOT04
- na het invullen van plaats, ringer, provincie/eiland, Amersfoortcoördinaten, Atlasblok en datum: <ENTER>
- je zit nu in + DATUM: type 09 (hiermee geeft je de exacte ringtijd en/of meettijd aan!) met <F10> krijg je keuzes uit hele uren waarbinnen geringd is.
- <ENTER>
- vul dan in: ringnr, soort, geslacht, leeftijd, meldkans (aan of boven loopbeen, andere merktekens, experiment etc.)
- <ENTER> (je komt in STATUS)
- <F10>, kies het aantal jongen dat op het moment van ringen in broedsel aanwezig was d.m.v. pijltjestoets (naar beneden)
- <ENTER> (je komt in BIOMETRIE)
- <F10>, ga met de pijltjestoets naar beneden totdat je de juiste groep hebt gevonden waarbinnen de leeftijd van 11 dagen valt, in dit voorbeeld dus [10-12 dagen].
- <ENTER> (je komt nu in KLEED)
- <F10>, in kolom KLEED geef je nu aan, als je de exacte leeftijd in dagen van dit nestjong weet, op welke dag van de driedaagse periode de leeftijd betrekking heeft, in ons voorbeeld is dit de tweede dag: vogel is 11 dagen oud. Bij de leeftijdsopgave van pulli wordt ook gevraagd aan te geven of er een nestkaart is ingevuld (het is altijd ja of nee).
- <ENTER> (je komt nu in GEZIN)
- typ +3 (het betreft een 'gezin' met 4 [1+3] pulli). Hiermee verbind je het eerste ringnummer 1.120.490 met de andere drie geringde nestjongen, de relatie tussen de nestjongen is hiermee vastgelegd. *(Noot redactie: bij soorten met twee ringmaten (o.a. blauwe- en bruine kiekendief) kun je minder eenvoudig de gezinsrelatie opgeven. Daar moet (als eerst de ♂♂ geringd zijn) bij de*

laatste ♂ in het veld GEZIN verwezen worden naar het ringnummer van de eerste ♀, en bij de laatste ♀ weer naar het nummer van de eerste ♂ om het broer-en-zus-cirkeltje rond te krijgen. Dit geldt ook als binnen één ringmaat op een nieuwe -, niet aansluitende, streng wordt overgestapt).

- <F2>: Nu zijn in één keer de ringen 1.120.490 t/m 1.240.493 ingevoerd.

NB: Bij roofvogels en uilen kan de leeftijd van broers en zussen sterk verschillen. Je kunt dan de jongen stuk voor stuk invoeren met hun eigen leeftijd, ofwel ze alle op één leeftijd invoeren en dat naderhand corrigeren vóór het insturen van de file.

Corrigeren gaat als volgt:

- beëindig het invoeren met <ESC>
- ga met de pijltjestoets in het menuutje 'ringen' naar BEKIJK/WIJZIG
- <ENTER>: zoek het betreffende ringnummer op met <Pgup> of <Pgdn>
- druk <ENTER> als het gewenste ringnummer in beeld is: nu ben je in deze pagina en kun je wijzigen en corrigeren.
- <F2> (Nu is de correctie opgeslagen in de oorspronkelijke file)

Mochten er problemen rijzen bij het invoeren, dan kan men rechtstreeks contact met mij opnemen of met de Ringcentrale.

adres: J. de Jong, E.A. Borgerstraat 66, 8501 NG JOURE, tel.: 0513-414788